

16.8.1

57a → (משנה א') 57a (הילכתא כותיה)

1. לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך: ויקרא פרק יט פסוק כז
2. והיה ביום השביעי יגלח את כל שערך את ראשו ואת זקנו ואת גבת עיניו ואת כל שערך יגלח וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים וטהר: ויקרא יד:ט
3. כל ימי נדר נזרו תצור לא יעבר על ראשו עד מלאת הימים אשר יזיר לה' קדש יהיה גדל פרע שער ראשו: במדבר פרק ו פסוק ה
4. לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו: גדלים תעשה לך ... דברים פרק כב פסוק יא-יב
5. לא תלבש שערך ואלהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת: במדבר פרק טו פסוק לח
6. לא יקרוח קרוחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו ויבבשורם לא ישרטו שרטות: קדשים יהיו לאלהיהם... ויקרא פרק כא פסוק ה-ו
7. לא יהיה קלי נגר על אשה ולא ילבש נגר שמלת אשה כי תועבת ה' אלהיך כל עשה אלה: דברים פרק כב פסוק ה

- I טמא and only one is certainly נזירים when there are 2 נזירים and only one is certainly טמא:
- a Case: if 2 נזירים were together in a secluded place and one witness, looking in from the outside, testified that one of them had become טמא but couldn't identify which one (and they don't deny his claim):
- b Ruling: they both shave (after 30) and (between them) bring קרבן טהרה and קרבן טומאה:
- i Declaration: if I am the טמא one, the קרבן טהרה is yours and the קרבן טומאה – mine
- 1 But if: you are the טמא one, the קרבן טומאה is yours and the קרבן טהרה – mine
- ii Then: they count 30 days (and both avoid all נזירות) and bring 1 קרבן טהרה between them
- iii Declaration: if I was טמא, that was my קרבן טומאה, it was your קרבן טהרה and this is my קרבן טהרה
- iv But if: you were טמא, that was your קרבן טומאה, it was my קרבן טהרה and this is your קרבן טהרה
- c challenge: each shaving, done to cover the doubt, runs the risk of violating the הקפה (v. 1)
- i Answer: (שמואל) – case works if we are referring to a minor or a woman
- 1 Observation: טמא must hold כל הראש (clear-cutting the head) is a violation, else should be OK
- 2 Note: others read this comment of שמואל in re later טמא ספק ספק מוחלט - משנה ח
- d Dispute: הונא/ר' אדא בר אבהה: is an adult liable for ראש of a minor?
- i הונא: liable, if shaver is male (v. 1 – בל תשחית) → (בל תקיף) → his wife shaved their child
- ii ר' אדא בר אבהה: only one who is personally bound (adult) may be source of violation
- e Suggestion: טמא כל הראש is a Tannaic dispute
- i Explanation:
- 1 One ברייתא sees ראשו (v. 2 – re: מצורע) as countering general לאו of v. 1
- (a) In other words: he maintains that טמא כל הראש is a violation – verse in re: מצורע comes to trump it
- 2 Other ברייתא sees ראשו as countering prohibition in v. 3 – uniquely נזיר
- (a) In other words: he maintains that טמא כל הראש is not a violation – only needed in case of נזיר
- ii alternative: all may hold טמא כל הראש is not a violation – v. 2 allows case where he cut then shaved
- 1 rejection: if so, no permission as per dictum of ר"ל - no trumping when both עשה and ל"ת may be fulfilled
- iii rather: all may hold טמא כל הראש is a violation
- 1 2nd ברייתא: already assumes that עשה דוחה ל"ת (from v. 4) – used to trump עשה and ל"ת of נזיר (v. 2 & v. 2)
- (a) question: why doesn't author of 1st ברייתא infer עשה דוחה ל"ת from v. 4?
- (i) Answer: needs v. 4 (& v. 5) to elicit rule that wool & linen are universal פוטרין, others only במיין
- (b) Question: how does author of 1st ברייתא infer rule that עשה דוחה ל"ת ועשה (in re: נזיר)?
- (i) Answer: from זקנו (v. 1) - trumping v. 6 and v. 6
- (c) Challenge: why doesn't author of 2nd ברייתא infer עשה דוחה ל"ת ועשה from either of these universally
- (i) Reverse challenge: why don't we apply עשה דוחה ל"ת ועשה from either of these universally
- (ii) Answer (to both): כהן cannot lead to נזיר, since it only applies to limited segment of population
- (d) Question: what does author of 2nd ברייתא (who applies rule to כהן from נזיר) do with זקנו
- (i) Answer: based on v. 6 – that a מצורע needs to be shaved with a razor (גילוח שיש בו השחתה)
- (e) Question: why does author of 1st ברייתא use ראשו for לאו and זקנו for לאו ועשה – let one teach them?
- (i) Answer: can't infer from כהן (as above) and can't infer from נזיר (since it is retractable)
- (ii) Additionally: can't be applied universally, as above

- II רב's ruling re: depilatory: permissible to shave the body with a razor (i.e. like a razor, that removes the roots)
- a ר' יוחנן (#1) – removing body hair entails מכות (evidently – מדרבנן)
 - b ר' יוחנן (#2) – removing body hair is a violation (מה"ת) of v. 7
 - i *dissent*: other תנא applies prohibition to cross-dressing in order to mix with other gender
 - 1 *alternatively*: ראב"י – that a woman may not carry weapons; a man may not use makeup etc.
 - (a) *exception*: (ר' נחמן) – a נזיר (who isn't otherwise caring for his appearance) – (rejected)
 - 2 *notes*: of אמוראים whose hair wasn't there – because it fell out, not because they shaved it
 - 3 *questions*: (posed by רב to ר' חייא) – permissible to scratch at body hair (no), through the garment (yes), through the garment during תפילה (no – but this was rejected, since he isn't touching his flesh)